

Рис. 5. Зразки додатків для опрацювання

Крок 2. Обмін інформацією та занурення у мету та дію кожного з додатків.

У кінці заняття доцільним є проведення короткої сесії рефлексії щодо отриманих знань та отримання зворотного відгуку від студентів. Так, серед основних плюсів введення цього тематичного матеріалу студенти відзначили його актуальність та затребуваність для якісного користування інформаційним простором медіа, універсальність застосування не лише у навальній діяльності, та отримання своєрідного вектору для розвитку навичок з ІМГ самостійно.

Список використаної джерел

1. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». К.: IREX в Україні, 2019–2020.
2. Квіт С. Масові комунікації: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 206 с.
3. Різун О. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Литвин Любов Мирославівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна
llm230766@tnpu.edu.ua

Сьогодні вимагає від сучасного викладача використовувати в навчальному процесі нові підходи, нові методи донесення інформації. Цього вимагає сучасний стан справ: все більш широке впровадження інформаційних технологій майже у всі сфери життя та діяльності людини, в том числі й у процес навчання. Крім того, важливим є розробка таких методів, які були б не лише інноваційними, але й цікавими для сучасного здобувача вищої освіти.

Перед викладачем із значним досвідом педагогічної роботи, незалежно від дисципліни, яку викладає, сьогодні стоять нові завдання. І вони пов'язані не тільки із необхідністю перманентного оновлення навчального матеріалу, а й з врахуванням особливостей психології й сприйняття навчального матеріалу сучасними студентами.

Однією з основних форм донесення інформації в закладах вищої освіти залишається лекція. Головне призначення лекції – забезпечити теоретичну основу навчання, розвинути інтерес до навчальної діяльності і конкретної навчальної дисципліни, сформувані в студентів орієнтири для самостійної роботи над курсом [1].

Сучасні мультимедійні технології дозволяють подолати недоліки традиційної лекції, перебудувати конструкцію лекційних занять, посилити її можливості, підвищити результативність. За рахунок організації комплексного впливу на різні органи чуття, поєднуючи в собі звук, відео, графіку, текст та анімацію, лекція набуває більшої продуктивності.

Слід мати на увазі, що застосування сучасних технологій в лекції за принципом «чим більше – тим краще» не може привести до реальної ефективності в системі навчання. Потрібен зважений та чітко аргументований підхід. Важливо виділити принципи побудови лекції, методи лекційних презентацій за змістом та застосування методів в залежності від стилю викладання та особливості студентської аудиторії.

При побудові лекційних презентацій варто враховувати такі найважливіші принципи: принципи логічності; принцип системності; принцип інтерактивності; принципи лаконічності; принцип відповідності.

Важливими, при визначенні особливостей подання інформації сучасним студентам, є декілька характеристик. По-перше, скорочення уваги у студентів та слабка концентрація на довгих, складних проблемах, оскільки вони з дитинства звикли до постійного потоку коротких сегментів інформації в Інтернеті. По-друге, технології призвичаїли їх до сприйняття візуальної інформації, інтерактивних ігор. По-третє, легкий доступ до інформації призвів до очікування миттєвих результатів та постійного зворотного зв'язку. Студенти сподіваються на негайну відповідь і часто не хочуть витратити час на перевірку надійності джерел, які вони знаходять [2, с.184].

Можна виділити декілька підходів до застосування лекційних презентацій, які визначають їх зміст:

1. Візуальний супровід лекцій: в такому випадку основний акцент робиться на усній мові викладача, слайди ілюструють, доповнюють, супроводжують теоретичний матеріал.
2. Як головний елемент донесення навчальної інформації: в такому випадку лектор працює безпосередньо з кожним слайдом, пояснюючи та розширюючи зображену інформацію.

У зв'язку з зазначеними особливостями при організації навчального процесу та поданні інформації доречними є такі рекомендації: максимальна візуалізація інформації на лекціях, з використанням графіків, статистичних даних, рисунків; використання відеоматеріалів на лекціях; надавати для виконання творчі проекти, відзначати креативні, нестандартні ідеї. Отже, лекції мають бути особливо презентабельними, із чіткими слайдами, гарним поєднанням змісту та форми, мінімумом текстового матеріалу, динамічними й, бажано, з відеороликами. З іншої сторони, яскраве відео супроводження часто відволікає від важливих, суттєвих

питань, оскільки може «випасти» загальне бачення питання. Тому викладачу необхідно вибудувати певні ланцюжки між слайдами. Такими «ланцюжками» може бути як ґрунтовне, але коротке й чітке пояснення, конкретні й актуальні сучасні приклади з реальної практики, бізнесу, із доказовими фактами, цифрами, ситуаціями.

На лекції активність навчання досягається в тому випадку, якщо будь-яким засобом забезпечується самостійна ефективна робота кожного студента, тому під час вивчення дисципліни варто віддавати перевагу проблемному методу. Пояснюємо це тим, що в традиційній лекції використовуються переважно роз'яснення, ілюстрація, опис, наведення прикладів, а в проблемній – всесторонній аналіз явищ, науковий пошук істини.

Проблемна лекція спирається на логіку послідовно змодельованих проблемних ситуацій шляхом постановки проблемних запитань або проблемних завдань. Вирішення проблемних завдань і відповідь на проблемні запитання під час лекції здійснює викладач (іноді користуючись до допомогою студентів, організовуючи обмін думками). Викладач має не лише розв'язати суперечність, а й показати логіку, методику, продемонструвати прийоми розумової діяльності.

У процесі розв'язування проблеми студенти поглиблюють свої знання з конкретного питання; розвивають уміння вирішувати проблеми, застосовуючи принципи й процедури (теорію); розвивають соціальні й комунікативні вміння. Якщо студенти оволодіють уміннями розв'язувати проблеми, їхня цінність для організацій, де вони працюватимуть, у багато разів зростає, крім того, вони набудуть компетенцію, яка стане в нагоді їм упродовж усього життя.

Також варто зауважити, що при використанні інноваційних методів в процесі навчання, доречно врахувати теорії поколінь, це дозволяє орієнтуватись на інтереси студентів і, таким чином, забезпечує уникнення конфліктів та протиріч.

Таким чином, перед викладачем сьогодні постає достатньо складна проблема – розроблення та впровадження у навчальний процес інноваційних та одночасно цікавих за своєю формою та поданням для здобувачів вищої освіти методів викладання. Одним із таких є метод проблемного навчання, основне завдання якого полягає в залученні студентів до процесу творчого пошуку. Студенти на лекції проблемного характеру знаходяться в постійному процесі «співмислення» з лектором, і зрештою стають співавторами у вирішенні проблемних ситуацій. Усе це дає гарні результати, оскільки, по-перше, знання, засвоєні таким чином, стають надбанням майбутніх фахівців; по-друге, засвоєні активно, вони глибше запам'ятовуються і легко актуалізуються, гнучкіші і володіють властивістю перенесення в інші ситуації; по-третє, вирішення проблемних ситуацій виступає своєрідним тренажером у розвитку інтелекту; по-четверте, подібного роду лекція підвищує інтерес до змісту дисциплін.

Список використаних джерел

1. Караван Ю.В., Саницька А.О., Ташак М.С. Нетрадиційні форми лекцій у вищій школі. URL: <http://nauka.zinet.info/15/karavan.php> (дата звернення 15.04.2020).
2. Савчук А. Особливості подання інформації студентам покоління «Z» в процесі навчання. / Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали III Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 7 грудня 2018 р.). К., 2018. 252 с.